

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

(महाराष्ट्र शासन अधिसूचना क्रमांक २००७/(३२२/०७) विशि -४ महाराष्ट्र अधिनियम १९९४ (१९९४ चा महा.३५) च्या कलम ३ च्या पोटकलम (२)
अन्वये दिनांक २७ सप्टेंबर, २०११ रोजी स्थपित राज्य विद्यापीठ)

(आस्थापना विभाग)

एम.आय.डी.सी. रोड कॉम्प्लेक्स गडचिरोली - ४४२६०५

फोन नंबर ०७९३२-२१६५९२

क्र./आस्था/१२६/२०१५

दि. : २७/०९/२०१५

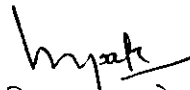
प्रति,

मा. प्राचार्य,
संलग्नीत महाविद्यालय
गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली.

विषय:- अपंग विद्यार्थ्यांना सुविधा उपलब्ध करून देणेबाबत.

- संदर्भ:-** १. शासन पत्र क्र.संकिर्ण११४/प्र.क्र.३९८/विशि-३, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,मुंबई,
दि. २७ नोव्हें.२०१४.
२.शासन पत्र क्र.संकिर्ण११४/प्र.क्र.३९८/विशि-३, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,मुंबई,
दि. १५ नोव्हें.२०१४.
३.शासन पत्र क्र.संकिर्ण२०१४/प्र.क्र.३९८/विशि-३, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,मुंबई,
दि. ०९ डिसेंबर २०१४.

उपरोक्त संदर्भिय विषयानुसार आपणास कळविण्यात येते की, शासन पत्राच्या अनुषंगाने तसेच प्रो.(डॉ.) जसपाल एस. सन्धु,सचिव विद्यापीठ अनुदान आयोग यांची दि. ३० ऑगस्ट २०१४ ची प्रत आपल्या कार्यवाहीस्तव संलग्न करण्यात आलेली माहिती www.gondwana.digitaluniversity.ac, www.unigug.org या संकेत स्थळावर देण्यात आले आहे. सदर आदेशात नमुद केल्याप्रमाणे त्यावर योग्य कार्यवाही करून अपंग विद्यार्थ्यांना आवश्यक त्या सुविधा उपलब्ध करून देण्याच्या संबंधित कार्यवाहीचा एकत्रीत अहवाल विद्यापीठ अनुदान आयोगास pwd.ugc@gmail.com या मेलवर प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपूर्वी पाठविण्याची कार्यवाही घेण्यात यावी. तसेच सदर कार्यवाहीची एक प्रत मा. शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, म.रा.पुणे यांना पाठवून त्याची एक प्रत विद्यापीठास सादर करावी.

डॉ. विनायक इरपाते
कुलसचिव

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

सहपत्र:-

१. शासनाचे पत्र
२. विद्यापीठ अनुदान आयोग यांच्या दि. ३० ऑगस्ट २०१४ ची प्रत.
३. शासनाचे संदर्भिय पत्र क्र. २ व ३.

2/1/15

महाराष्ट्र शासन

अतितात्काळ

क्र.संकिर्ण १११४/प्र.क्र.३९८/विशि-३
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक - २७ नोव्हेंबर, २०१४.

प्रति,

संचालक,
उच्च शिक्षण,
पुणे.

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली
कुलसचिवांचे कार्यालय
आवक क्र. ४० 14/10/14
जावक क्र. 275 16/10/14

गोंडवाना विद्यापीठ गडचिरोली
आस्था विभाग
आवक क्र. 104/15 दि. 16/11/15
जावक क्र. .... दि. ....

विषय - अपंग विद्यार्थ्यांना सुविधा उपलब्ध करून देणेबाबत.

महोदय,

उपरोक्त विषयाबाबत प्रो.(डॉ.) जसपाल एस सन्धू, सचिव, विद्यापीठ अनुदान आयोग यांच्या दि. ३० ऑगस्ट, २०१४ च्या पत्राची प्रत सोबत जोडली आहे.

सदर पत्रात विद्यापीठे व शैक्षणिक संस्था यांमध्ये अपंग विद्यार्थ्यांना आवश्यक त्या सुविधा उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही करून त्यासंदर्भातील अहवाल विद्यापीठ अनुदान आयोगास प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत pwd.ugc@gmail.com या ई-मेल पत्त्यावर पाठविण्याबाबत सदर पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे.

सदर प्रकरणाच्या अनुषंगाने सर्व शैक्षणिक संस्थांमार्फत करण्यात आलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल एकत्रितरीत्या विद्यापीठ अनुदान आयोगास पाठविणे आवश्यक आहे. यास्तव आपल्या अधिपत्याखालील सर्व सह संचालक कार्यालये तसेच सर्व अकृषी विद्यापीठे यांचेमार्फत करण्यात आलेल्या कार्यवाहीचा कार्यपूर्ती अहवाल एकत्रितरीत्या विद्यापीठ अनुदान आयोगास प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपूर्वी पाठविण्याची कार्यवाही आपल्या संचालनालयामार्फत करावी. तसेच आपल्या संचालनालयामार्फत सदर प्रकरणी करण्यात आलेल्या कार्यवाहीबाबत शासनास अवगत करावे ही विनंती.

आपली,
स्नेहा न. जोशी

(स्नेहा न. जोशी)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

01/2/15

प्रत.

१) कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे.

२) सर्व विभागीय सह संचालक, उच्च शिक्षण.

यांनी सदर प्रकरणासंदर्भात आपल्या विद्यापीठाचा/ संचालनालयाचा अहवाल संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांना सादर करावा. तसेच त्यासंदर्भातील एक प्रत शासनास अग्रेषित करावी ही विनंती.

[http://: gen. let/pg.327](http://gen.let/pg.327)

17/11/14

प्रो. (डॉ.) जसपाल एस. सन्धू
सचिव

Prof. (Dr.) Jaspal S. Sandhu
MBBS, MS (Ortho), DSM, FAIS, FASM, FAFSM, FFIMS, FAMS
Secretary

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग
University Grants Commission

(मानव संसाधन विकास मंत्रालय, भारत सरकार)
(Ministry of Human Resource Development, Govt. of India)

बहादुरशाह ज़फ़र मार्ग, नई दिल्ली-110002
Bahadur Shah Zafar Marg, New Delhi-110002

Ph.: 011-23239337, 23236288,

Fax : 011-23238858, email : jssandhu.ugc@nic.in

D.O.No.F.6-1/2006(SCT)

By Speed Post

August, 2014

Dear Sir/Madam,

30 AUG 2014

The Constitution of India ensures equality, freedom, justice and dignity to all individuals and implicitly mandates an inclusive society for all including the Persons with Disabilities. Accordingly, in the effort to ensure equal opportunities for Persons with Disabilities and their participation in nation-building, the Government enacted "The Persons with Disabilities (Equal Opportunities, Protection of Rights and Full Participation) Act, 1995". The provisions relating to Education and Employment of PwDs are given in Chapter V & VI of the Act.

2. Recently the Hon'ble Supreme Court of India, in its judgement, dated 26.03.2014, in WP (Civil) No. 116 of 1998 – Justice Sunanda Bhandare Foundation V/s Union of India & Anr, opined that even after lapse of 18 years since its inception, the PwD Act, 1995 is still to be implemented in its letter and spirit, and directed the Central Government, State Governments and Union Territories to implement the provisions of the Act positively by the end of 2014. The Judgement is available on the website of the Supreme Court.

3. Section 46 of the PwD Act cast an obligation on the appropriate governments to, inter alia, provide certain facilities and services in public buildings to PwDs. Article 9 (Accessibility of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities (UNCRPD) also says that PwDs should have access, on an equal basis with others, to the physical environment, to transportation, to information and communication, including information and communication technologies and systems, etc.

4. In this connection, I would like to draw your attention to UGC letter No. 6-1/2006(CPP-II) dated 30th September, 2008 whereby all institutions of higher learning were asked to ensure barrier free access to all the places and Braille books talking books & sign language interpreters, etc. Copy of the letter is attached for your ready reference. This was followed by another reminder on 17th August, 2009.

5. You may please also note that in all the building grants provided by the UGC there exists a provision of ramps, special toilets, etc.

Contd..

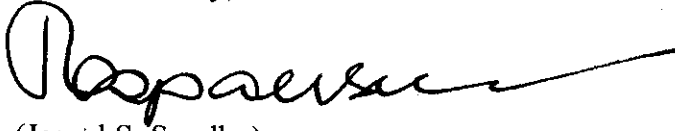
: 2 :

6. I, therefore, request you to ensure providing barrier-free environment in the buildings, which would include provision of ramps, rails, lifts, adaptation of toilets for wheelchair users, brail signages and auditory signals, tactile flooring etc. to PwDs, as envisaged in the PwD Act, within three months.

7. I also request you that while ensuring implementation of the provisions of the PwD Act in its letter and spirit, an implementation report may be submitted to UGC by email at pwd.ugc@gmail.com latest by 5th of every month .

With regards,

Yours sincerely,

(Jaspal S. Sandhu)

Secretary Education
Govt. of Maharashtra, Mantralaya
Mumbai - 400032
Maharashtra

डॉ. आर. के. चौहान
सचिव

Dr. R. K. Chauhan
Secretary

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग

बहादुर शाह ज़फर मार्ग,

नई दिल्ली-110 002, भारत

UNIVERSITY GRANTS COMMISSION

BAHADUR SHAH ZAFAR MARG,
NEW DELHI-110 002 (INDIA)

दूरभाष PHONE : (011) 23239337, 23236288

फैक्स FAX : (011) 23238858

E-mail : rkchauhan@ugc.ac.in

D.O.No.F.6-1/2006 (CPP II)

29th September, 2008

Dear Sir/Madam,

With the notification of the Persons with Disabilities (Equal Opportunities, Protection of Rights and Full Participation) Act, 1995, the Central Government has recognised and legislated the rights of the Persons with Disabilities. The Act, apart from 3 percent reservation in employment in all Government and Government aided institutions, provides for education and promotion of research in the area of prevention of disability, rehabilitation in relation to Persons with Disabilities.

The National Policy for Persons with Disabilities announced in February, 2006, attempts to clarify the frame to ensure a dignified life for persons with disabilities in terms of providing equal opportunities, protection of their rights, and assuring full participation in the society in order to empower them.

These documents are available on the website of Ministry of Social Justice and Empowerment of Government of India.

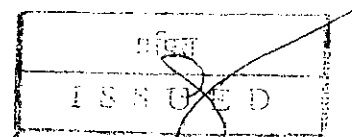
The UGC, on its part, is committed to implement higher education related guidelines and schemes as per the provisions of the PWD Act and the directions issued by the Government of India from time to time.

The group of Ministers, Government of India, on Equal Opportunities to the Differently-abled Persons in its meeting held on 13th June, 2008, inter-alia made the following recommendations pertaining to Education in relation to Persons with Disabilities:

"All educational institutions should be made barrier free within a reasonable time-frame of, say, two years for universities, and three years for colleges and schools. They should also have facilities to provide Braille books and talking books. Sign language interpreter should also be provided in institutions having hearing impaired students"

"Most Central Universities and, at least one State University in each State should have a Department of Disability Studies, which should address all issues relating to persons with disabilities – specially human rights, rehabilitation, education, etc."

Contd/.

I write this to request you to kindly consider the above recommendation of the GOM which will go along way in fulfilling the agenda of affirmative action of the Government of India aimed at providing equal opportunities to Persons with Disabilities and ensuring their full participation.

With regards,

Yours sincerely,

(R.K. Chauhan)

To The State Education Secretary (All States/Union Territories)

To The Vice - Chancellors (All Universities)

- Copy to 1. The Education Secretary, Government of India, M/HRD, Deptt. (HE), Shastri Bhavan, New Delhi.
2. Director (HE), Government of India, M/HRD/HE, New Delhi.
3. The Deputy Director General, M/HRD, Deptt. (HE), New Delhi, (Ref: F.11-1/2008 (SC/ST) dt. 28.08.2008)
4. All Regional Offices, UGC.
5. JS (CU)/JS (DU)/JS (SU)/JD (NRCB)/JS (RO)/JS (DC)/JS (MRP)/JS (HRVE), UGC, New Delhi.
6. Publication Officer, UGC, for Posting on the UGC Website.
7. PS to Cm/PS to V.Cm/PS to Secretary, UGC, New Delhi..
8. Guard File.

1/10/08

01/10/08

1/10/08

1/10/08

1-1

वि. जायसवाल

(V.K. Jaiswal)
Under Secretary

Anil

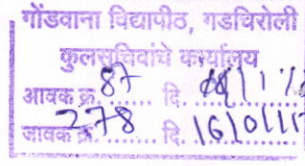

महाराष्ट्र शासन

अतितात्काळ

क्र.संकिर्ण १११४/प्र.क्र.३९८/विशि-३
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक - १५ नोव्हेंबर, २०१४.

प्रति,
संचालक,
उच्च शिक्षण,
पुणे

विषय - मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्या निदेशानुसार कार्यवाही करून अहवाल सादर करण्याबाबत.
(अपंग विद्यार्थ्यांना सुविधा उपलब्ध करून देणेबाबत.)

महोदय,

उपरोक्त विषयाबाबत मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्या निर्णयाच्या अनुषंगाने या विभागास प्राप्त झालेल्या ई-मेल ची प्रत सोबत जोडली आहे.

मा. उच्च न्यायालयाच्या निर्णयानुसार विद्यापीठे व शैक्षणिक संस्था यांमध्ये अपंग विद्यार्थ्यांना आवश्यक त्या सुविधा उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही दि. ३१ मार्च २०१५ पर्यंत करण्याच्या सूचना संबंधितांना देण्यात याव्यात व त्यासंदर्भातील कार्यपूर्ती अहवाल सादर करावा असे सदर पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे. सदर प्रकरणाच्या अनुषंगाने सर्व शैक्षणिक संस्थांमार्फत करण्यात आलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल शासनास एकत्रितरीत्या प्राप्त होणे आवश्यक आहे. यास्तव सदर प्रकरणी आपल्या अधिपत्याखालील सर्व सह संचालक कार्यालये तसेच सर्व अकृषी विद्यापीठे यांचेमार्फत करण्यात आलेल्या कार्यवाहीच्या कार्यपूर्ती अहवाल शासनास दि. ५ डिसेंबर २०१४ पर्यंत एकत्रितरीत्या पाठवावा ही विनंती.

आपली,

स्नेहा न. जोशी

(स्नेहा न. जोशी)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

सं. १२/११/१५

WJ
12/11/15

प्रति,

१) कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे.

२) सर्व विभागीय सह संचालक, उच्च शिक्षण.

यांनी सदर प्रकरणासंदर्भात आपल्या विद्यापीठाचा/ संचालनालयाचा अहवाल संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांना सादर करावा. तसेच त्यासंदर्भातील एक प्रत शासनास अग्रेषित करावी ही विनंती.

AKG

परचा
17/11/2014

Handwritten notes and stamps in the top right corner, including a circular stamp with the number 9286 and 99-99-97.

From: Master Blaster [whistleblower786@gmail.com]
Sent: Saturday, November 01, 2014 8:37 PM
To: presidentofindia@rb.nic.in; Secretary Governor; dsdb.rb-mh@nic.in; Chief Minister office; Sudhir Jatar; Shahid Raza Burney; Vihar Durve; shailesh gandhi
Cc: Swadheen S Kshatriya; S.K. Sharma; pstransport.maharashtra@gmail.com; tcmaharashtra@yahoo.com; Pune Divisional Commissioner; Pune Collector; Suresh Jadhav; MH12 MH12
Subject: Set up facilities for the disabled, HC tells university

The Honorable Governor, Chief Minister and the Maharashtra govt should issue a GR and direct Divisonal Commissioners, District Collectors and Zilla Parishad CEO,s to ensure that the Bombay High Court orders, specially that which is mentioned in the last two para of the below report should be implemented immediately. it should also warn that those failing to abide by the GR and Court judgement, strict action would be taken against those not following the orders.

I myself disabled have observed how difficult it is for the disabled people to climb stairs, where there is no ramp and no lifts, not even toilets. I have brought this to the notice of the Pune Collector, recently. The Sub Divisonal Office, Haveli has neither ramps, nor toilets for anyone in the office campus, and the SDO Snehal Barge had failed to inform of this disadvantage to the notice of Collector and the Resident Deputy Collector. because of her negligence, disabled suffer to climb without ramp and disabled as well as females and male have no access to toilets.

The worst is for the disabled who visit the Regional Transport office, in Pune City. There are 25 stairs to climb high in the before the disable reach the office. And the Regional Transport office has no solution till this day as to how the disabled will climb so high, specially disabled in both limbs.

<http://timesofindia.indiatimes.com/City/Pune/Set-up-facilities-for-the-disabled-HC-tells-university/articleshow/45001234.cms>

TNN | Nov 1, 2014,

MUMBAI: The Bombay high court has directed the Savitribai Phule Pune University to issue general instructions to all its colleges and other educational institutes, examination centres and departments concerned to provide a barrier-free environment for students with disabilities on campus.

A bench of Chief Justice Mohit Shah and Justice B P Colabawalla, who directed the university on Thursday to ramp up its facilities for disabled students, also sought a compliance report by mid-December. It directed that colleges must have ramps for wheelchairs, lifts, washroom facilities to accommodate wheelchairs among other amenities for students with disabilities. Similarly, the chief commissioner for persons with disabilities in New Delhi and the commissioner for persons with disabilities for Maharashtra in Pune will also issue general instructions to all educational authorities in the country directing them to provide barrier-free environment to such students.

The compliance report regarding issuance of specific instructions to educational institutions to provide these facilities by March 31, 2015, shall be submitted by December 15, 2014.

The court was hearing a petition filed by a student of a Pune-based college and has adjourned it to December 22. The petition was to highlight the lack of friendly facilities for people with disabilities, despite a high court order passed in September directing

103/12
b/nic
3m
12/11/14

3/2
93/90

DS - See the Court's order

95-37-18700-3
Lunard
- 2014-198 -

colleges to provide the required facilities. The court was informed that sections 30(b), 46 and 59 of the Persons with Disabilities (Equal Opportunities, Protection of Rights and Full Participation) Act, 1995, specifically provides that even state governments shall prepare a comprehensive education scheme which shall make provision for the removal of architectural barriers from schools, colleges or other institutions imparting vocational and professional training.

1) **Section 46 of the Act also requires that the appropriate governments and the local authorities shall provide for ramps in public buildings, adaptation of toilets for wheelchair users, braille symbols and auditory signals in elevators.**

2) **Section 59 of the Act mandates the chief commissioner for persons with disabilities on his own motion or on application of any aggrieved person or otherwise to look into the complaints inter-alia with respect to matters relating to deprivation of rights of persons with disabilities.**

--
Lokamanya Tilak argued: Valid criticism of bureaucracy does not amount to criticism of state and the role and job of journalists.

- **Fight Corruption and Corrupt People**
- **Demand Accountability and Transparency**
- **Defend Whistle-blowers and RTI Activists**
- **Reclaim democracy**
- **Remember, Politics and Corruption is the first resort of India's scoundrels**

महाराष्ट्र शासन

अतितात्काळ

क्र.:संकीर्ण-२०१४/प्र.क्र.३९८/विशि-३

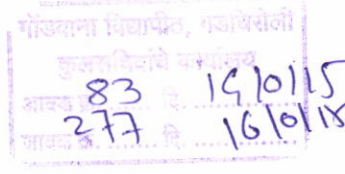
उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक - ९ डिसेंबर, २०१४

प्रति,

संचालक,
उच्च शिक्षण,
पुणे.

गोंडवाना विद्यापीठ गडचिरोली

आस्थापना विभाग

आकक क्र. 106/15 दि. 16/10/2015

जावक क्र. .... दि. ....

विषय:- मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्या निदेशानुसार कार्यवाही करून अहवाल सादर करण्याबाबत.

(अपंग विद्यार्थ्यांना सुविधा उपलब्ध करून देणेबाबत.)

महोदय,

उपरोक्त विषयाबाबतच्या संदर्भाधीन पत्रान्वये मा. उच्च न्यायालयाच्या निर्णयानुसार विद्यापीठे व शैक्षणिक संस्था यांमध्ये अपंग विद्यार्थ्यांना आवश्यक त्या सुविधा उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही ३१ मार्च, २०१५ पर्यंत करण्यात यावी व त्यासंदर्भातील कार्यपूर्ती अहवाल सादर करावा असे सदर पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे. सदर प्रकरणाच्या अनुषंगाने सर्व शैक्षणिक संस्थांमार्फत करण्यात आलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल शासनास एकत्रितरित्या प्राप्त होणे आवश्यक आहे. यास्तव सदर प्रकरणी आपल्या अधिपत्याखालील सर्व सह संचालक कार्यालये तसेच सर्व अकृषी विद्यापीठे यांचेमार्फत करण्यात आलेल्या कार्यवाहीच्या कार्यपूर्ती अहवाल शासनास दि.५ डिसेंबर, २०१४ पर्यंत एकत्रितरित्या पाठवावा असे कळविण्यात आले आहे.

तरी यानुसार सर्व सह संचालक कार्यालय व सर्व अकृषी विद्यापीठे यांच्यामार्फत करण्यात आलेल्या कार्यवाहीचा एकत्रित अहवाल उलट टपाली शासनास सादर करावा ही विनंती.

आपली विश्वासू,

स्नेहा न. जोशी

(स्नेहा न. जोशी)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-
12/11

१. कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे.

२. सर्व विभागीय सह संचालक, उच्च शिक्षण.

यांनी सदर प्रकरणासंदर्भात आपल्या विद्यापीठाचा/ संचालनालयाचा अहवाल संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांना सादर करावा. तसेच त्यासंदर्भातील एक प्रत शासनास अग्रेषित करावी ही विनंती.

17/10/2015